

Силабус курсу:

ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК 2

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

<i>Ступінь вищої освіти:</i>	бакалавр
<i>Спеціальність:</i>	071 «Облік і оподаткування»
<i>Рік підготовки:</i>	3
<i>Семестр викладання:</i>	весняний
<i>Кількість кредитів ЄКТС:</i>	5
<i>Мова(-и) викладання:</i>	українська
<i>Вид семестрового контролю</i>	екзамен

Автор курсу та лектор:

к.е.н. доц. Пчелинська Ганна Володимирівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри обліку і оподаткування

посада

pchelinska@snu.edu.ua

електронна адреса

+380509359892

телефон

Viber за номером

телефону

месенджер

за розкладом

консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

У сучасних умовах підвищення складності і динамізму зовнішнього і внутрішнього середовища господарювання керівництво вітчизняних підприємств має потребу в якісній інформації для побудови ефективної системи фінансового управління. Важливу роль в інформаційному забезпеченні процесу прийняття управлінських рішень грають облікові дані і фінансова звітність – одні з головних джерел інформації, як для внутрішніх, так і для зовнішніх користувачів. Тому знання теоретичних засад та питань сучасної практики у сфері фінансового обліку є обов'язковими вимогами до діючих та будучих фахівців за спеціальністю 071 "Облік і оподаткування". У комплексі з іншими економічними дисциплінами фінансовий облік сприяє кращому розумінню економічної сутності та проблематики управління бізнесом.

Результати навчання:

Знання: теоретичних положень фінансового обліку; документального оформлення всіх господарських операцій; методів оцінки, критеріїв визнання власного капіталу, зобов'язань, доходів, витрат, фінансових результатів; вимог до якості інформації, наведеної у фінансовій звітності; принципів, методики складання фінансової звітності підприємства.

Вміння: формувати облікову політику підприємства; заповнювати облікові реєстри; заповнювати бухгалтерські документи; відображати на рахунках бухгалтерського обліку господарські операції з обліку власного капіталу, зобов'язань, доходів, витрат, фінансових результатів; складати фінансову звітність підприємства; виправляти помилки та вносити зміни у фінансову звітність.

Передумови до початку вивчення:

Базові знання з економіки підприємства та мікроекономіки, фінансів, грошей та кредиту, бухгалтерського обліку (загальна теорія), податкової системи.

Мета курсу (набуті компетентності)

Метою викладання дисципліни є формування системи знань з теорії та практики ведення фінансового обліку на підприємствах.

За результатами опанування навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти набувають фахові компетентності:

використовувати математичний інструментарій для розв'язання прикладних завдань в сфері обліку;

здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення;

здійснювати облікові процедури із застосуванням спеціалізованих інформаційних систем і комп'ютерних технологій;

проводити фінансовий аналіз діяльності підприємства з метою прийняття управлінських рішень;

ідентифікувати ризики недосагнення недотримання суб'єктом господарювання законодавства, недостовірності фінансової звітності;

здійснювати зовнішній та внутрішній контроль діяльності підприємства та дотримання ним законодавства з фінансового обліку;

здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків;

демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1	Облік власного капіталу	4/4	Власний капітал: визнання, оцінка, класифікація. Облік зареєстрованого (пайового), неоплаченого капіталу. Облік капіталу у дооцінках та додаткового капіталу. Облік нерозподіленого прибутку (непокритих збитків), резервного. Облік вилученого капіталу.	Презентації. Роздатковий матеріал Практичні вправи Аналіз ситуацій Тести Індивідуальні завдання
2	Облік зобов'язань	4/4	Визнання, оцінка і класифікація зобов'язань. Облік забезпечення майбутніх витрат і платежів. Облік довгострокових зобов'язань. Облік поточних зобов'язань.	Презентації. Роздатковий матеріал Практичні вправи Аналіз ситуацій Тести Індивідуальні завдання
3	Облік доходів, витрат і фінансових результатів	4/4	Поняття доходів, витрат, фінансового результату. Класифікація видів діяльності підприємства. Визнання, класифікація, оцінка доходів, витрат, фінансового результату. Варіанти ведення фінансового обліку витрат.	Презентації. Роздатковий матеріал Практичні вправи Тести Індивідуальні завдання
4	Фінансова звітність	5/5	Призначення, склад і елементи фінансової звітності. Якісні характеристики фінансової звітності та принципи її складання. Порядок складання, подання й оприлюднення фінансової звітності. Методика складання балансу, звіту про фінансові результати, звіту про рух грошових коштів, звіту про власний капітал, приміток	Презентації Роздатковий матеріал Практичні вправи Аналіз ситуацій. Тести Індивідуальні завдання

Нормативно-правові акти

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р., № 996–XIV [Електронний ресурс]. // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" : Наказ, Положення від 07.02.2013 р. № 73 [Електронний ресурс]. // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах» : Наказ, Положення від 28.05.1999 р. № 137 [Електронний ресурс]. // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0392-99>
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» : Наказ, Положення від 27.04.2000 р. № 92 [Електронний ресурс]. // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>.
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи» : Наказ, Положення від 18.10.1999 р. № 242 [Електронний ресурс]. // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99>.
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 "Запаси" : Наказ, Положення від 20.10.1999 р. № 246 [Електронний ресурс]. // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>.
7. П(С) БО 10 "Дебіторська заборгованість", Наказ, Положення від 29.11.1999 р. № 290 [Електронний ресурс]. // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>.
8. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 "Зобов'язання" : Наказ, Положення від 31.01.2000 р. № 20 [Електронний ресурс]. // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00>
9. П(С) БО 12 "Фінансові інвестиції" : Наказ, Положення від 26.04.2000 р. № 91 [Електронний ресурс]. // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0284-00>.
10. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 "Фінансові інструменти" : Наказ, Положення від 19.12.2001 р. № 1050/6241 [Електронний ресурс]. // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01>.
11. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 "Оренда" : Наказ, Положення від 28.07.2000 р. № 181 [Електронний ресурс]. // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0487-00>.
12. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» : Наказ, Положення від 29.11.1999 р. № 290 [Електронний ресурс]. // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>.
13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» : Наказ, Положення від 31.12.1999 р. № 318 [Електронний ресурс]. // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>.
14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 "Податок на прибуток", наказ Міністерства фінансів України від 28.12.2000р. №353 [Електронний ресурс]. // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01>
15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 "Вплив змін валютних курсів: Наказ, Положення від 10.08.2000 р. № 193 [Електронний ресурс]. // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04/paran22>.
16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» : Наказ Міністерства фінансів України від 25.02.2000 р. № 39 [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00>

17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 "Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність", наказ Міністерства фінансів України від 07.11.2003 р. №617 [Електронний ресурс]. // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1054-03>.

18. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 28 «Зменшення корисності активів» : Наказ, Положення від 24.12.2004 № 817 [Електронний ресурс]. // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-05>.

19. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 29 «Фінансова звітність за сегментами» : Наказ Міністерства фінансів України від 19.05.2005 р. №412 [Електронний ресурс]. // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0621-05>

20. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 «Фінансові витрати» : Наказ, Положення від 28.04.2006 № 415 [Електронний ресурс]. // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0610-06>.

21. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності : Наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013 № 433 [Електронний ресурс]. // Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу: http://195.78.68.18/minfin/control/uk/publish/article?art_id=382859&cat_id=293536

22. Про затвердження Порядку подання фінансової звітності : Постанова Кабінету міністрів України від 28.02.2000 р. №419 [Електронний ресурс]. // Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF>

23. Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань : Наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. №879 [Електронний ресурс]. // Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>.

24. Щодо суттєвості у бухгалтерському обліку і звітності : лист Міністерства фінансів України від 29.07.2003 р. № 04230-108 [Електронний ресурс]. // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v4108201-03>.

25. Порядок визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей : Постанова Кабінету міністрів України від 22.01.1996 р. №116 [Електронний ресурс]. // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/116-96-%D0%BF>.

26. Про затвердження Положення про Методологічну раду з бухгалтерського обліку при Міністерстві фінансів України : Наказ Міністерства фінансів України від 29.1997 р. №230 [Електронний ресурс]. // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0230201-97>.

27. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активу, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.

28. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : наказ Міністерства фінансів України від 09.12.2011 р. № 1591 [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>.

29. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів від 30.09.2003 р. № 561 [Електронний ресурс]. // Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу : http://195.78.68.18/minfin/control/uk/publish/article?art_id=293623&cat_id=293536.

30. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку нематеріальних активів від 16.11.2009 р. № 1327 [Електронний ресурс]. // Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу: http://195.78.68.18/minfin/control/uk/publish/article?art_id=293611&cat_id=293536

31. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку запасів від

10.01.2007 р. № 2 [Електронний ресурс]. // Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/en/v0002201-07>.

Рекомендована література

1. Бабіч В. В. Фінансовий облік (облік активів): навчальний посібник / В. В.Бабіч, С. В. Сагова. – Київ : КНЕУ, 2016. – 282 с.
2. Височан О. С. Фінансовий облік : навч. посіб. / О. С. Височан, О. О. Височан; Нац. ун-т "Львів. політехніка". – 2-ге вид., перероб. і допов. – Львів : Сорока Т. Б., 2017. – 450 с.
3. Фінансовий облік : підручник / [Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. В. Гудзь та ін.] ; Терноп. нац. екон. ун-т. - 4-те вид., допов. та перероб. – Тернопіль : ТНЕУ, 2017. – 450 с.
4. Фінансовий облік [Текст] : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Л. В. Нападовська [та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Л. В. Нападовської ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - К. : КНТЕУ, 2013. - 700 с.
5. Фінансовий облік 2 [Текст] : навч. посіб. / Н. М. Ткаченко [та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, акад. Акад. екон. наук України Н. М. Ткаченко ; Нац. ун-т харч. технологій, Івано-Франків. ун-т права ім. короля Данила Галицького. - К. : Алерта, 2014. - 455 с.
6. Фінансовий облік II [Текст] : навч. посіб. / В. Г. Васильєва [та ін.] ; Акад. митної служби України. - Дніпропетровськ : Акцент : АМСУ, 2014. - 236 с.

Методичне забезпечення

1. Текст лекцій з дисципліни «Фінансовий облік I» (для студентів, що навчаються за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування») / Уклад.: Г.В. Пчелинська. – Северодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2019. – 92с.
2. Текст лекцій з дисципліни «Фінансовий облік II» (для студентів, що навчаються за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування») / Уклад.: Г.В. Пчелинська. – Северодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2019. – 86с.
3. Методичні рекомендації до виконання курсової роботи у системі дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля – <http://moodle.snu.edu.ua/>
4. Роздатковий матеріал.

Оцінювання курсу

Таблиця 1

Бали оцінки за навчальну діяльність - денна форма

Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Іспит	Сума
до 12,5	до 12,5	до 12,5	12,5	до 50	100

Таблиця 2

Розподіл балів за виконання курсової роботи

Зміст - 60		Оформлення - 10		Захист курсової роботи	Сума
Відповідь на теоретичне питання	Рішення наскрізної задачі	Робота відповідає вимогам оформлення			
до 15	до 45	до 10		30	100

Критерії оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Вимоги
90 – 100	A	<u>Знати</u> глибоко і в повному обсязі програмний матеріал; грамотно, вичерпно та логічно викладати його в усній або письмовій формі; знати облікову нормативну базу та рекомендовану літературу; виявляти творчий підхід і правильно обґрунтовувати прийняті рішення <u>Вміти</u> самостійно розв'язувати складні завдання у спеціалізованих сферах професійної діяльності, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів, застосовувати інноваційні підходи.
82 – 89	B	<u>Знати</u> у повному обсязі програмний матеріал; грамотно, вичерпно та логічно викладати його в усній або письмовій формі; знати основну облікову нормативну базу <u>Вміти</u> самостійно розв'язувати типові завдання з кількома несуттєвими помилками
74 – 81	C	<u>Знати</u> у повному обсязі програмний матеріал, що розглядався на лекційних та практичних заняттях; грамотно, вичерпно та логічно викладати його в усній або письмовій формі; знати основну облікову нормативну базу <u>Вміти</u> самостійно розв'язувати типові завдання з певною кількістю помилок
64 – 73	D	<u>Знати</u> окремі положення матеріалу тем, що розглядалися на лекційних та практичних заняттях; знати окремі положення облікової нормативної бази <u>Вміти</u> розв'язувати типові завдання з певною кількістю помилок із залученням джерел інформації
60 – 63	E	<u>Знати</u> окремі положення матеріалу тем, що розглядалися на лекційних та практичних заняттях <u>Вміти</u> розв'язувати типові завдання з помилками, які є досить суттєвими, але в межах допустимого, із залученням джерел інформації
35 – 59	Fx	Студент не володіє основним програмним матеріалом, допускає грубі помилки, які свідчать про нерозуміння матеріалу, у розрахунках отримані неправильні результати, на запитання дає неправильні відповіді; припускає принципові помилки у доказах, трактовці понять та категорій, не володіє основними вміннями та навичками при виконанні практичних задач, потрібна додаткова навчальна робота з дисципліни
0 – 34	F	Студент не розуміє і не орієнтується у матеріалі, розрахунки не доводить до кінця, не дає відповіді на запитання; потрібний повторний курс вивчення дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування є забороненим. Копіювання, запозичення та списування заборонене.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття, на яких проводиться поточний контроль, (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.

Поведінка в аудиторії:

На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять студенти:

- не вживають їжу та жувальну гумку;
- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- не заважають викладачу проводити заняття;
- не користуються гаджетами.

Під час контролю знань студенти:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- самостійно виконують завдання (за винятком роботи в групах);
- не використовують додаткові джерела інформації;
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.